

**LIETUVOS RESPUBLIKOS POLITINIŲ KAMPANIJŲ FINANSAVIMO IR FINANSAVIMO
KONTROLĖS ĮSTATYMO NR. IX-2428 14 STRAIPSNIO PAKEITIMO
ĮSTATYMO PROJEKTO
AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, įstatymo projekto tikslai ir uždaviniai

Lietuvos Respublikos politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės įstatymo Nr. IX-2428 14 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto (toliau – Politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės įstatymo projektas) parengimą paskatino būtinybė užtikrinti politinių kampanijų finansavimo skaidrumą, nesudaryti prielaidų užsienio valstybėms daryti poveikį Lietuvos Respublikos rinkimų procesams ir vidaus politikos formavimui.

Nacionalinio saugumo komisija, atsižvelgdama į Valstybės saugumo departamento ir Antrojo operatyvinių tarnybų departamento prie Krašto apsaugos ministerijos atliktą Grėsmių nacionaliniam saugumui vertinimą 2017 metais bei siekdama sumažinti ne Europos Sąjungos valstybių narių įtaką 2019 m. vyksiantiems Respublikos Prezidento, savivaldybių tarybų ir Europos Parlamento rinkimams, 2018 m. gegužės 7 d. posėdyje pasiūlė parengti teisės aktų pakeitimus dėl draudimo trečiųjų šalių fiziniams ir juridiniams asmenims konsultuoti Lietuvos politikus ir politines partijas politinių kampanijų metu.

Politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės įstatymo projekto tikslas – užtikrinti, kad politinės kampanijos dalyviai teisinių, politinės kampanijos organizavimo, konsultavimo ir mokymų paslaugų sutartis galėtų sudaryti tik su Lietuvos Respublikoje arba kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje ar Europos ekonominės erdvės valstybėje įregistruotais juridiniais asmenimis, kitomis organizacijomis arba jų padaliniais, Lietuvos Respublikos piliečiais, kitos Europos Sąjungos valstybės narės piliečiais ar Europos ekonominės erdvės valstybių piliečiais, taip pat praplėsti politinės kampanijos išlaidomis pripažįstamų išlaidų sąrašą ir pakelti didžiausią vieno savarankiško politinės kampanijos dalyvio politinės kampanijos išlaidų dydį.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai ir rengėjai

Įstatymo projekto iniciatorius – Teisingumo ministerija. Įstatymo projektą parengė Teisingumo ministerijos Teisinių institucijų departamentas (direktorė Jolita Sinkevičiūtė, tel. 266 2993, el. paštas jolita.sinkeviciute@tm.lt). Tiesioginis įstatymo projekto rengėjas – Teisingumo ministerijos Teisinių institucijų departamento Informacinių išteklių koordinavimo skyriaus patarėja Žana Jerochovienė (tel. 266 2913, el. paštas zana.jerochoviene@tm.lt).

3. Dabartinis teisinis įstatymo projekte aptartų teisinių santykių reglamentavimas

Šiuo metu Politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės įstatyme nėra apibrėžtas ar ribojamas asmenų ratas, su kuriais politinės kampanijos dalyviai gali sudaryti teisinių paslaugų ar politinių kampanijų organizavimo, konsultavimo ir mokymų paslaugų sutartis. Dabartinis teisinis reglamentavimas nenumato, kad politinių partijų, pretendentų, kandidatų, referendumo iniciatorių, referendumo oponentų, visuomeninių rinkimų komitetų sudarytos politinių kampanijų organizavimo, konsultavimo ir mokymų paslaugų sutartys būtų pripažįstamos politinės kampanijos išlaidomis. Taip pat pagal Politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės įstatymo 14 straipsnio 7 dalį politinės kampanijos išlaidomis nelaikoma: 1) politinių partijų, pretendentų, kandidatų, referendumo iniciatorių, referendumo oponentų, visuomeninių rinkimų komitetų išlaidos, turėtos pagal teisinių paslaugų sutartis;

2) išlaidos, skirtos pretendentų, kandidato kelionėms (transportui ir apgyvendinimui) į rinkimų apygardą. Politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės įstatyme didžiausi vieno savarankiško politinės kampanijos dalyvio politinės kampanijos išlaidų dydžiai nustatyti dar 2004 metais.

4. Naujos teisinio reglamentavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

Politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės įstatymo projekte siūloma nustatyti, kad politinės kampanijos išlaidomis, be Politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės įstatymo 14 straipsnio 4 dalyje numatytų išlaidų, bus pripažįstamos išlaidos, skirtos: 1) politinių partijų, pretendentų, kandidatų, referendumo iniciatorių, referendumo oponentų, visuomeninių rinkimų komitetų teisinių paslaugų sutartims apmokėti; 2) politinių partijų, pretendentų, kandidatų, referendumo iniciatorių, referendumo oponentų, visuomeninių rinkimų komitetų politinės kampanijos organizavimo, konsultavimo ir mokymų paslaugų sutartims apmokėti; 3) pretendentų, kandidato kelionėms (transportui ir apgyvendinimo išlaidoms) į rinkimų apygardą.

Pagal naujai siūlomą reglamentavimą politinės partijos, pretendentai, kandidatai, referendumo iniciatoriai, referendumo oponentai, visuomeniniai rinkimų komitetai galės sudaryti teisinių, politinės kampanijos organizavimo, konsultavimo ar mokymų paslaugų sutartis tik su Lietuvos Respublikoje arba kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje ar Europos ekonominės erdvės valstybėje įregistruotais juridiniais asmenimis, kitomis organizacijomis arba jų padaliniais, Lietuvos Respublikos piliečiais, kitos Europos Sąjungos valstybės narės piliečiais ar Europos ekonominės erdvės valstybių piliečiais. Paslaugų teikėjai, su politinės kampanijos dalyviais sudarę nurodytas paslaugų sutartis, paslaugų sutarčių vykdymui galės pasitelkti tik tuos asmenis, kurie atitiks įstatymo projekte nustatytus reikalavimus. Šis reikalavimas bus taikomas aukščiau nurodytoms paslaugų sutartims, pagal kurias paslaugos buvo suteiktos iki politinės kampanijos laikotarpio pradžios, tačiau skirtos politinei kampanijai.

Siekiant užtikrinti politinės kampanijos dalyvių lygiateisiškumą, kad visi kandidatai, nepriklausomai nuo to, kaip toli jie gyvena nuo rinkimų apygardos ar kiek teisminių ginčų kyla, galėtų rinkimų kampanijai išleisti vienodą pinigų sumą, Politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės įstatymo projekte siūloma nustatyti, kad į teisinių paslaugų ir pretendentų, kandidato kelionių išlaidas neturi būti atsižvelgiama vertinant, ar buvo viršytas politinės kampanijos dalyvio išlaidų limitas.

Kadangi pagal galiojančią Politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės įstatymą, politinės kampanijos išlaidos negali viršyti minėtame įstatyme nustatyto išlaidų limitų, o Politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės įstatymo projektu siūloma praplėsti politinės kampanijos išlaidomis pripažįstamų išlaidų sąrašą, taip pat įvertinus tai, kad didžiausias vieno savarankiško politinės kampanijos dalyvio politinės kampanijos išlaidų dydis buvo nustatytas dar 2004 metais, Politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės įstatymo projekte didžiausius išlaidų dydžius pagal Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos pasiūlymus siūloma nustatyti koeficientus, kurie būtų susiję su vidutiniu mėnesiniu darbo užmokesčiu (toliau – VMDU). Pagal naujai siūlomą modelį, kai rinkimų apygarda apima visą Lietuvos Respublikos teritoriją, didžiausias vieno savarankiško politinės kampanijos dalyvio politinės kampanijos išlaidų dydis būtų apskaičiuojamas taip: Lietuvos Respublikos rinkėjų sąraše įrašytų rinkėjų skaičius dauginamas iš 0,0005 VMDU dydžio ir sandauga suapvalinama dviejų pirmųjų reikšminių skaitmenų tikslumu. Tais atvejais, kai rinkimų apygarda apima dalį Lietuvos Respublikos teritorijos, didžiausias vieno savarankiško politinės kampanijos dalyvio politinės kampanijos išlaidų dydis būtų apskaičiuojamas taip: vienos rinkimų apygardos rinkėjų skaičius dauginamas iš 0,001 VMDU dydžio ir sandauga suapvalinama dviejų pirmųjų reikšminių skaitmenų tikslumu. Jeigu sandauga bus mažesnė kaip 10 VMDU dydžių, bus

nustatomas didžiausias politinės kampanijos išlaidų dydis – 10 VMDU dydžių (pvz., 2017 m. IV ketv. yra nustatytas VMDU – 885 eurai, taigi didžiausias vieno savarankiško politinės kampanijos dalyvio politinės kampanijos išlaidų dydis būtų 8 850 eurų vietoj dabar numatyto 5 792 eurų).

Priėmus Politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės įstatymo projektą, užsienio valstybių, tai yra ne Europos Sąjungos ar Europos ekonominės erdvės valstybių, fiziniai ir juridiniai asmenys, kitos organizacijos ar jų padaliniai negalės teikti teisinio ir konsultavimo pobūdžio paslaugų Lietuvos Respublikos politinių kampanijų dalyviams. Tokiu būdu bus ribojamos užsienio subjektų galimybės daryti įtaką politinei kampanijai bei visam rinkimų procesui Lietuvoje, taip pat didinamas politinių kampanijų laikotarpiu politinių kampanijų dalyvių turėtų išlaidų skaidrumas, kadangi politinei kampanijai panaudotos lėšos bus apskaičiuojamos politinių kampanijų finansavimo ataskaitose ir teikiamos Vyriausiajai rinkimų komisijai, kuri kartu su kitomis institucijomis tikrins ir kontroliuos, kaip yra naudojamos politinei kampanijai skirtos lėšos.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai, galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta

Priėmus įstatymo projektą, neigiamų pasekmių nenumatoma, nes bus dar labiau užtikrintas politinių kampanijų finansavimo skaidrumas, sustiprinta finansavimo kontrolė ir mažinama trečiųjų šalių įtaka rinkimų procesams Lietuvoje.

Įstatymo projekte siūlomi reguliuoti teisiniai santykiai neturės esminės įtakos ir neigiamų pasekmių ekonomikai, socialinei aplinkai, viešajam administravimui, teisinei sistemai, administracinei naštai.

6. Galima priimto įstatymo įtaka kriminogeninei situacijai, korupcijai

Įstatymo projektas neturės įtakos kriminogeninei situacijai ir mažins prielaidas korupcijai.

7. Galima priimto įstatymo įtaka verslo sąlygoms ir jo plėtrai

Įstatymo priėmimas verslo sąlygoms ir jo plėtrai įtakos neturės.

8. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, galiojantys teisės aktai, kuriuos būtina pakeisti ar panaikinti, priėmus teikiamą įstatymo projektą

Siekiant į teisinę sistemą inkorporuoti priimtą įstatymo projektą, galiojančių įstatymų keisti, pripažinti netekusiais galios arba priimti naujų nereikės.

9. Įstatymo projekto atitiktis Valstybinės kalbos, Įstatymų ir kitų teisės norminių aktų rengimo tvarkos įstatymų reikalavimams ir bendrinės lietuvių kalbos normoms, sąvokų ir terminų įvertinimas

Įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymo, Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės norminių aktų rengimo tvarkos įstatymo reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas.

10. Įstatymo projekto atitiktis Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatomis ir Europos Sąjungos teisei

Įstatymo projektas atitinka Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus.

11. Įstatymui įgyvendinti reikalingi įgyvendinamieji teisės aktai, šių aktų rengėjai

Priėmus įstatymą, įgyvendinamųjų teisės aktų rengti nereikės.

12. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų pareikalaus ar leis sutaupyti įstatymo įgyvendinimas

Valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės fondų lėšų įstatymo įgyvendinimas nereikalauja.

13. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados

Dėl įstatymo projekto specialistų vertinimų, rekomendacijų ar išvadų negauta.

14. Reikšminiai įstatymo projekto žodžiai

Reikšminiai žodžiai, kurių reikia įstatymo projektui įtraukti į kompiuterinę sistemą, įskaitant reikšminius žodžius pagal Europos žodyną *Eurovoc*: „*politinė kampanija*“, „*finansavimas*“, „*politinės kampanijos išlaidos*“.

15. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai

Kadangi artimiausi rinkimai 2019 m. vasario – kovo mėnesį numatyti į savivaldybių tarybas, o rinkimus skelbia Lietuvos Respublikos Seimas ne vėliau kaip likus 5 mėnesiams iki savivaldybių tarybų narių įgaliojimų pabaigos, prašome įstatymo projektą svarstyti skubos tvarka, kad priimto įstatymo nuostatos būtų taikomos 2019 m. organizuojamiems rinkimams.

Teisingumo ministras

Elvinas Jankevičius

 Teisingumo ministras
Elvinas Jankevičius
2018 0612

**LIETUVOS RESPUBLIKOS POLITINIŲ KAMPANIJŲ FINANSAVIMO IR
FINANSAVIMO KONTROLĖS ĮSTATYMO NR. IX-2428 14 STRAIPSNIO PAKEITIMO
ĮSTATYMO PROJEKTO (TOLIAU – ĮSTATYMO PROJEKTAS)
PAŽYMA**

2018-06-05

I. Sprendžiama problema	Užtikrinti politinių kampanijų finansavimo skaidrumą, nesudaryti prielaidų užsienio valstybėms daryti poveikį Lietuvos Respublikos rinkimų procesams ir vidaus politikos formavimui.
II. Siūlomos priemonės	Įstatymo projekte siūloma nustatyti, kad politinės kampanijos išlaidomis bus pripažįstamos išlaidos, skirtos politinių kampanijų dalyvių teisinių, politinės kampanijos organizavimo, konsultavimo ir mokymų paslaugų sutartims apmokėti, taip pat pretendento, kandidato kelionėms (transportui ir apgyvendinimo išlaidoms) į rinkimų apygardą. Tačiau politinės kampanijos dalyviai galės sudaryti paslaugų sutartis tik su Lietuvos Respublikoje arba kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje ar Europos ekonominės erdvės valstybėje įregistruotais juridiniais asmenimis, kitomis organizacijomis arba jų padaliniais, Lietuvos Respublikos piliečiais, kitos Europos Sąjungos valstybės narės piliečiais ar Europos ekonominės erdvės valstybių piliečiais.
III. Priemonių kaštai	Įstatymo įgyvendinimas valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės fondų lėšų nepareikalaus.
IV. Nauda visuomenei	Priėmus įstatymo projektą, užsienio valstybių, tai yra ne Europos Sąjungos ar Europos ekonominės erdvės valstybių, fiziniai ir juridiniai asmenys, kitos organizacijos ar jų padaliniai negalės teikti teisinio ir konsultavimo pobūdžio paslaugų Lietuvos Respublikos politinių kampanijų dalyviams. Tokiu būdu bus ribojamos užsienio subjektų galimybės daryti įtaką politinei kampanijai bei visam rinkimų procesui Lietuvoje, taip pat didinamas politinių kampanijų laikotarpiu politinių kampanijų dalyvių turėtų išlaidų skaidrumas.

Pažymą parengė:
Teisingumo ministerijos
Teisinių institucijų departamento
Informacinių išteklių koordinavimo skyriaus
patarėja Žana Jerochovienė

LIETUVOS RESPUBLIKOS UŽSIENIO REIKALŲ MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, J.Tumo-Vaižganto g. 2, LT-01511 Vilnius, tel.: (8 5) 236 2444, (8 5) 236 2400,

faks. (8 5) 231 3090, el. p. urm@urm.lt, <http://www.urm.lt>

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188613242

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai 2018-06- Nr.

I 2018-05-23 Nr. (1.8)2T-347

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS POLITINIŲ KAMPANIJŲ FINANSAVIMO IR FINANSAVIMO KONTROLĖS ĮSTATYMO NR. IX-2428 14 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSIOSIOS RINKIMŲ KOMISIJOS ĮSTATYMO NR. IX-985 7 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTŲ

Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerija išnagrinėjo Lietuvos Respublikos politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės įstatymo Nr. IX-2428 14 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto (toliau – įstatymo projektas Nr. 1) ir Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos įstatymo Nr. IX-985 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą (toliau kartu – įstatymų projektai) ir informuoja, kad pagal kompetenciją pastabų dėl jų neturi. Tačiau atkreipiame dėmesį į šiuos aspektus:

1. Pagal įstatymo projekte Nr. 1 siūlomą teisinį reguliavimą, politinės partijos, pretendentai, kandidatai, referendumo iniciatoriai, referendumo oponentai, visuomeniniai rinkimų komitetai negalės sudaryti teisinių ir konsultavimo paslaugų sutarčių, pavyzdžiui, su fiziniais ar juridiniais asmenimis, registruotais Jungtinėse Amerikos Valstijose, nors daugelyje kitų teisės aktų kaip patikimos partnerės įvardijamos Europos Sąjungos (toliau - ES) valstybės narės, Europos ekonominės erdvės (toliau - EEE) valstybės ir Šiaurės Atlanto Sutarties Organizacijos (toliau – NATO) valstybės narės;

2. ES ar EEE valstybėje (taip pat ir NATO valstybėje narėje, jei būtų priimtas sprendimas išplėsti subjektų, galinčių teikti teises ir konsultavimo paslaugas, ratą) įregistruoti juridiniai asmenys gali būti iš dalies ar visiškai kontroliuojami trečiųjų valstybių subjektų. Todėl siūlytume įvertinti galimybę įtvirtinti saugiklius tokių ES ar EEE valstybėse (taip pat NATO valstybėse narėse, jei būtų priimtas sprendimas išplėsti subjektų, galinčių teikti teises ir konsultavimo

paslaugas, ratą) registruotų juridinių asmenų teikiamų konsultavimo ir teisinių paslaugų atžvilgiu (pavyzdžiui, kaip panašiai numatyta Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatymo 2 straipsnio 3 dalyje), kurie leistų efektyviai pasiekti įstatymų projektų tikslų.

Ministerijos kanclerė

Jūratė Raguckienė

B. Kunigėlytė-Žiūkienė, tel. 8706 5 2415, el. p. birute.kunigelyte-ziukiene@urm.lt
E. Borisovas, tel. 8706 5 2536, el. p. eduardas.borisovas@urm.lt
T. Valionis, tel. 8706 5 2518, el. p. tadas.valionis@urm.lt
L. Rubinskas, tel. 8706 5 2210, el. p. laimis.rubinskas@urm.lt
J. Matukas, tel. 8706 5 2456, el. p. julijonas.matukas@urm.lt

LIETUVOS RESPUBLIKOS VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Šventaragio g. 2, LT-01510 Vilnius,
tel.: (8 5) 271 7154 / 271 7178, faks. (8 5) 271 8551, el. p. bendrasisd@vrm.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188601464

Teisingumo ministerijai

Nr.

Į 2018-05-23 Nr. (1.8)2T-347

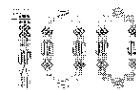
DĖL ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ DERINIMO

Vidaus reikalų ministerija, išnagrinėjusi Lietuvos Respublikos politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės įstatymo Nr. IX-2428 14 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą ir Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos įstatymo Nr. IX-985 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą, informuoja, kad pastabų ir pasiūlymų pagal kompetenciją neturi.

Vidaus reikalų viceministras

Darius Urbonas

D. Cicėnas, tel. 271 8521, el. p. dainius.cicenas@vrm.lt

Atkurtai
Lietuvai

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSIOJI RINKIMŲ KOMISIJA

Biudžetinė įstaiga, Gynėjų g. 8, LT-01109 Vilnius, tel. (8 5) 239 6902, faks. (8 5) 239 6960, el. p. rinkim@vrk.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188607150

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai

2018-05-28

Nr. 2-575 (1.5.)

[2018-05-23

paklausimą

Siunčiama el. paštu zana.jerochoviene@tm.lt

DĖL TEISĖS AKTO PROJEKTO NR. 18-6572 SUDERINIMO

Lietuvos Respublikos vyriausioji rinkimų komisija (toliau – VRK) teikia pastabas (pasiūlymus) Lietuvos Respublikos politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės įstatymo pakeitimo Nr. IX-2428 14 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui.

VRK nuomone, pagal šiuo metu galiojantį Politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės įstatymą politinių partijų, pretendentų, kandidatų, referendumo iniciatorių, referendumo oponentų, visuomeninių rinkimų komitetų išlaidos, turėtos pagal teisinių paslaugų sutartis ir išlaidos, skirtos pretendentui, kandidato kelionėms (transportui ir apgyvendinimui) į rinkimų apygardą nepripažįstamos politinės kampanijos išlaidomis siekiant politinės kampanijos dalyvių lygiateisiškumo, tai yra siekiama užtikrinti, kad visi kandidatai, nepriklausomai nuo to, kaip toli jie gyvena nuo rinkimų apygardos ar kiek teisminių ginčų kyla, galėtų rinkimų kampanijai išleisti vienodą sumą. Pagal iki 2010 metų galiojusį įstatymą šios išlaidos buvo pripažįstamos politinės kampanijos išlaidomis, tačiau į jas nebuvo atsižvelgiama vertinant, ar politinės kampanijos išlaidos neviršijo nustatyto išlaidų limito.

Todėl, pripažįstant šias išlaidas politinės kampanijos išlaidomis, VRK siūlo numatyti, kad į jas neatsižvelgiama vertinant, ar viršytas išlaidų limitas. Reikėtų dabartinio 14 straipsnio 6 punktą papildyti išimtimi, kuriuose 4 dalies punktuose nurodytos išlaidos neskaičiuojamos.

Siūlomu projektu politinės kampanijos išlaidomis būtų pripažįstamos ir konsultavimo paslaugos. VRK sutinka su šiuo siūlymu ir siūlo jį praplėsti bei atskirti nuo teisinių paslaugų. Reikėtų 14 straipsnio 4 dalį papildyti nauju punktu „politinės kampanijos organizavimo, konsultavimo ir mokymų paslaugoms“.

Siekiant išvengti tarpininkų, siūlomą 14 straipsnio 9 dalį siūlytume papildyti draudimu šių paslaugų teikėjui sutarties įgyvendinimui pasitelkti asmenis, nenumatytus šioje dalyje. Taip pat turėtų būti nurodyta, kad ši nuostata turėtų būti taikoma ir paslaugoms, suteiktoms iki politinės kampanijos pradžios, jei jos skirtos politinei kampanijai, bei galėtų būti papildyta kitomis VRK siūlomomis paslaugomis (mokymų, kampanijos organizavimo), jei būtų pritarta VRK siūlymui.

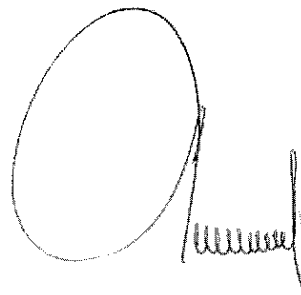
Rinkimų užstatą pripažinus politinės kampanijos išlaidomis, jis turėtų būti mokamas iš politinės kampanijos sąskaitos. Tai užtikrintų, kad jis būtų mokamas tik iš teisėtų politinės kampanijos finansavimo šaltinių. Taigi kampanijos finansavimas būtų skaidresnis. Tačiau gali susidaryti situacija, kai politinės kampanijos dalyvis, savo kampanijai neskyręs asmeninių lėšų ir rinkimų užstatą sumokėjęs iš fizinių asmenų aukų, gautų į politinės kampanijos sąskaitą, bei įvykdęs visas sąlygas, kad jam rinkimų užstatas galėtų būti grąžintas, gautų pajamų iš dalyvavimo politinėje kampanijoje. Todėl svarstyтина, ar neturėtų būti numatyta, kad esant tam tikroms sąlygomis, rinkimų užstatas būtų pervedamas į valstybės biudžetą (iš dalies prarastų rinkimų užstato prasmę) arba grąžinamas tam tikriems aukotojams (sudėtinga administruoti).

Svarstyтина, ar tikslas nebūtų pasiektas rinkimų įstatymuose sugriežtinus rinkimų užstato mokėjimo šaltinius, kad rinkimų užstatą gali mokėti tik pati partija ar jos keliama kandidatai, patys kandidatai arba juos kelianti partija, bei numatant prievolę VRK skelbiant duomenis apie kandidatą, nurodyti, kas už jį sumokėjo rinkimų užstatą ir rinkimų užstato nepripažįstant politinės kampanijos išlaidomis.

Atkreiptinas dėmesys, kad pagal galiojantį Politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės įstatymą, politinės kampanijos išlaidos negali viršyti nustatyto išlaidų limito. Plečiant politinės kampanijos išlaidomis pripažįstamų išlaidų sąrašą, VRK nuomone, tikslinga pakeisti ir 14 straipsnio 3 ir 4 dalis išlaidų limito koeficientus susiejant su vidutiniu mėnesiniu atlyginimu. Ypač atsižvelgiant į tai, kad politinės kampanijos išlaidų limitai priklauso nuo rinkėjų skaičiaus, kuris nuolat mažėja, o koeficientai (0,29 ir 0,58 Eur) nekeisti nuo 2004 metų, vienas iš jų netgi sumažintas 2010 metais.

Pagarbiai

Pirmininkė

Laura Matjošaitytė

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS SAUGUMO DEPARTAMENTAS

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai

2018-05-29 Nr. 18-3712

I 2018-05-23 Nr. (1.8)2T-347

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS POLITINIŲ KAMPANIJŲ FINANSAVIMO IR FINANSAVIMO KONTROLĖS ĮSTATYMO NR.IX-2428 14 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSIOSIOS RINKIMŲ KOMISIJOS ĮSTATYMO NR.IX-985 7 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTŲ DERINIMO

Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamentas, įvertinęs Lietuvos Respublikos politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės įstatymo Nr. IX-2428 14 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą, informuoja, kad pastabų ir pasiūlymų dėl šio projekto neturi. Įvertinę Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos įstatymo Nr. IX-985 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą (toliau – Projektas), atkreipiamo dėmesį, kad visi su valstybės ir tarnybos paslaptį sudarančios informacijos apsauga susiję klausimai, įskaitant leidimų dirbti ar susipažinti su įslaptinta informacija išdavimą, reglamentuojami Lietuvos Respublikos valstybės ir tarnybos paslapties įstatyme (toliau – Įstatymas), todėl Projektu siūlomas reguliavimas neatitinka teisėkūrai keliamo sistemiškumo principo.

Projekto aiškinamajame rašte nurodoma, kad galiojantis teisinis reguliavimas nenumato teisės Vyriausiosios rinkimų komisijos, kaip aukščiausios rinkimus ir referendumus organizuojančios bei vykdančios valstybės institucijos, pirmininkui ir nariams dirbti ar susipažinti su įslaptinta informacija. Pažymime, kad vadovaujantis Įstatymo 13 straipsnio 4 dalimi, paslapties subjektai sudaro pareigybių, kurias užimantiems asmenims reikia dirbti ar susipažinti su įslaptinta informacija, sąrašą, o vadovaujantis Įstatymo 18 straipsniu, paslapties subjekto teikimu asmuo, pretenduojantis užimti tokias pareigas, tikrinamas dėl leidimo dirbti ar susipažinti su įslaptinta informacija išdavimo. Šis mechanizmas taikomas visų valstybės ir savivaldybės institucijų, kurių veikla susijusi su įslaptintos informacijos naudojimu, atžvilgiu. Taigi, Vyriausiosios rinkimų komisijos pirmininkui ir nariams leidimai dirbti ar susipažinti su įslaptinta informacija gali būti išduoti nurodyto galiojančio reguliavimo pagrindu.

Iš Projektu siūlomos nuostatos, be kita ko, nėra aišku, ar siekiama nustatyti pagrindą patikrinti Vyriausiosios rinkimų komisijos pirmininką ir narius dėl leidimo dirbti ar susipažinti su įslaptinta informacija išdavimo ir Įstatymo nustatyta tvarka išduoti šiuos leidimus (kaip jau minėta, toks pagrindas Įstatyme nustatytas), ar nustatyti, kad šie asmenys *per se* turi teisę dirbti ar susipažinti su įslaptinta informacija (tokiu atveju, tikrinimas ir leidimo išdavimas būtų nereikalingi). Projekto nuostata, kad Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamento bus prašoma *Įstatymo nustatyta tvarka* išduoti leidimus, neatitinka Projekto formuluotės, kad Vyriausiosios rinkimų komisijos pirmininkas ir nariai, vykdydami savo įgaliojimus, turi teisę susipažinti su įslaptinta informacija ir ja naudotis, ir aiškinamajame rašte pateikto teiginio, kad priėmus Projektą, Vyriausiosios rinkimų komisijos pirmininkui ir nariams bus suteikta teisė dirbti ar susipažinti su įslaptinta informacija. Pažymime, kad formuluotė „Įstatymo nustatyta tvarka“ suponuoja visų Įstatyme nustatytų tikrinimo procedūrų ir leidimų išdavimo sąlygų taikymą, tad leidimai dirbti ar susipažinti su įslaptinta informacija Vyriausiosios rinkimų komisijos pirmininkui ir nariams galės būti išduoti tik tuo atveju, jei jie atitiks Įstatyme nustatytus reikalavimus.

Projekte siūloma nuostata kritikuotina ir kitais aspektais. Vadovaujantis Įstatymo 19 straipsnio 1 dalimi, leidimus dirbti ar susipažinti su įslaptinta informacija išduoda paslapčių subjekto vadovas ar jo įgaliotas asmuo, o paslapčių subjekto vadovui – jį į pareigas skiriantis asmuo ar jo įgaliotas asmuo, tuo tarpu Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamentas tikrina asmenis, pretenduojančius gauti leidimą dirbti ar susipažinti su įslaptinta informacija, ir teikia išvadą dėl jų atitikimo Įstatyme nustatytiems reikalavimams. Manytina, kad pareigos išduoti leidimus dirbti ar susipažinti su įslaptinta informacija kito paslapčių subjekto darbuotojams priskyrimas Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamentui iškreiptų esamą personalo patikimumo užtikinimo sistemą ir neatitiktų Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatyme įtvirtinto subsidiarumo principo. Taip pat neaišku (aiškinamajame rašte nepateikiami paaiškinimai), kodėl nustatoma, kad Vyriausiosios rinkimų komisijos pirmininko ir narių užpildyti klausimynai ir rašytiniai sutikimai būti tikrinamiems pateikiami kitai valstybės įstaigai – Seimo kanceliarijai. Manytina, kad Vyriausioji rinkimų komisija, kaip savarankiška valstybės institucija, turinti juridinio asmens statusą ir atitinkanti Įstatymo 2 straipsnio 17 dalyje nustatytus paslapčių subjekto požymius, šiuos dokumentus tikrinančiai institucijai turėtų pateikti pati, kaip tai nustatyta Įstatymo 18 straipsnio 1 dalyje. Tokia nuostata, kai asmens duomenys perduodami kitam asmens duomenų valdytojui tik kaip tarpininkui, be kita ko, abejotina ir asmens duomenų apsaugos teisinio reguliavimo aspektu.

Atsižvelgdami į tai, kas išdėstyta, Projektui nepritariame.

Direktorius

Darius Jauniškis

LIETUVOS RESPUBLIKOS SPECIALIŲJŲ TYRIMŲ TARNYBA

Lietuvos Respublikos teisingumo
ministerijai
El.p. rastine@tm.lt

2018-05- Nr. 4-01-
Į 2018-05-23 Nr. 18-6572

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS POLITINIŲ KAMPAINIŲ FINANSAVIMO IR FINANSAVIMO KONTROLĖS ĮSTATYMO NR. IX-2428 14 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSIOSIOS RINKIMŲ KOMISIJOS ĮSTATYMO NR. IX-985 7 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTŲ DERINIMO

Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnyba susipažino su siūstais derinti Lietuvos Respublikos politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės įstatymo Nr. IX-2428 14 straipsnio pakeitimo įstatymo projektu (toliau – Politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės įstatymo projektas) ir Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos įstatymo Nr. IX-985 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projektu.

Minėtiems projektams pagal kompetenciją pastabų ir pasiūlymų neturime.

Papildomai pastebime, kad Politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės įstatymo projektu priskyrus politinės kampanijos išlaidoms išlaidas politinių partijų, pretendentų, kandidatų, referendumo iniciatorių, referendumo oponentų, visuomeninių rinkimų komitetų teisinių ir konsultavimo paslaugų sutartims apmokėti, tikslinga svarstyti galimybę pakelti didžiausią vieno savarankiško politinės kampanijos dalyvio politinės kampanijos išlaidų dydį.

L. e. direktoriaus pareigas

Egidijus Radzevičius

Mantas Žemaitis, tel. (8 706) 62 754, el. p. mantas.zemaitis@stt.lt

Atkurta
Lietuvai
100

**EUROPOS TEISĖS DEPARTAMENTAS
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJOS**

Biudžetinė įstaiga, Vilniaus g. 23-7A, LT-01402 Vilnius, tel. 8 706 63 687, faks. 8 706 63 679,
el. p. etd@etd.lt. Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188600362

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai 2018-05- Nr.
I 2018-05-23 Nr. (1.8)2T-347

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS POLITINIŲ KAMPANIJŲ FINANSAVIMO IR
FINANSAVIMO KONTROLĖS ĮSTATYMO NR. IX-2428 14 STRAIPSNIO PAKEITIMO
ĮSTATYMO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSIOSIOS RINKIMŲ KOMISIJOS
ĮSTATYMO NR. IX-985 7 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTŲ
DERINIMO**

Išnagrinėję Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos 2018 m. gegužės 23 d. raštu Nr. (1.8)2T-347 pateiktus derinti Lietuvos Respublikos politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės įstatymo Nr. IX-2428 14 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą (toliau – Įstatymo projektas) ir Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos įstatymo Nr. IX-985 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą atkreipiamo dėmesį į tai, kad Įstatymo projekto 1 straipsnio 6 dalimi nustatčius, kad „politinių partijų, pretendentų, kandidatų, referendumo iniciatorių, referendumo oponentų, visuomeninių rinkimų komitetų teisinių ir konsultavimo paslaugų sutartys gali būti sudaromos tik su Lietuvos Respublikoje arba kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje ar Europos ekonominės erdvės valstybėje įregistruotais juridiniais asmenimis, Lietuvos Respublikos piliečiais, kitos Europos Sąjungos valstybės narės piliečiais ar Europos ekonominės erdvės valstybių piliečiais“ (pabraukta mūsų), būtų ribojama Europos Sąjungos valstybėje narėje ar Europos ekonominėje erdvės valstybėje įsisteigusių juridinio asmens teisių neturinčių subjektų ir juridinių asmenų bei kitų organizacijų padalinių teisė sudaryti teisinių ir konsultavimo paslaugų sutartis.

Pažymėtina, kad Europos Sąjungos valstybėse narėse galioja skirtingos ūkio subjektų steigimo taisyklės, todėl kitose Europos Sąjungos valstybėse narėse steigiami subjektai gali ir neturėti juridinio asmens statuso. Be to, Lietuvos Respublikoje gali veikti Europos Sąjungos valstybėje narėje ar Europos ekonominės erdvės valstybėje registruoto subjekto padalinys, kuris pagal Lietuvos Respublikos civilinį kodeksą nėra laikomas juridiniu asmeniu. Tačiau Lietuvos Respublikos civiliniu kodeksu (1.19 straipsniu) užsienio subjektų teisnumas pripažįstamas pagal užsienio valstybės steigimo teisę. Be to, pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo praktiką draudžiama riboti ūkinės veiklos laisvę dėl subjekto teisinės formos (pavyzdžiui, žr. Sprendimo *Oy AA*, C-231/05, EU:C:2007:439, 40 punktą), todėl terminą „juridinis asmuo“ reikia aiškinti plačiai, kaip apimančią bet kurį asmenį, nepriklausomai nuo to, ar jis turi juridinio asmens teises. Taigi iš ūkio subjektų neturėtų būti atimta teisė vykdyti atitinkamą veiklą Lietuvoje vien dėl teisinės formos skirtumų. Civiliniu kodeksu *a priori* pripažįstant visų formų organizacijų teisnumą, jei šiuo teisnumu disponuojama kilmės valstybėje, nėra pagrindo specialiuosiuose įstatymuose riboti teisę teikti su judėjimo laisvėmis susijusių paslaugų.

Atsižvelgdami į tai, siūlytume numatyti, kad teisinių ir konsultavimo paslaugų sutartys galėtų būti sudaromos su Lietuvos Respublikoje arba kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje ar Europos ekonominės erdvės valstybėje įregistruotais juridiniais asmenimis, kitomis organizacijomis arba jų padaliniais.

Generalinis direktorius

Deividas Kriaučiūnas